

KIOKAN

JAROSLAVA ČERNÁ

POLYXENA
Z LOBKOVIC

VZÁCNÝ DAR RYZÍ LÁSKY

edice
KLOKAN

Copyright © Jaroslava Černá, 2024

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Jaroslava Černá, 2024

Redakční úprava Kateřina Duchoňová

Grafická úprava obálky Emil Křížka

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokan, 2024

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7695-325-3

ČÁST PRVNÍ

CESTOU ROZUMU

POLYXENA
Z PERNŠTEJNA
A VILÉM
Z ROŽMBERKA

KAPITOLA 1

Začátek listopadu 1582

„Děti moje,“ Maríá Manrique se zahleděla z okna na nádvoří Pernštejnského paláce a navzdory slzám, které se jí draly do očí, se musela usmát. „Tolik štěstí, tolik neštěstí,“ zašeptala opakovaně, i když rty se jí sotva pohybovaly. Mechanicky zvedla ruku a pomalu okno otevřela. Zaposlouchala se do šťastného výskotu a výkřiků svých dětí, dovádějících na nádvoří, sledovala nejstaršího syna Jana, jak se schovává za jedním ze sloupů v arkádách, a když ho sestry pronásledovaly, hlasitě na ně vybafl. Nepolekaly se, jen smích a výskot ještě zesílil. „Jako malý chlapec,“ usmála se Maríá. Jen ať dovádí, jen ať se radují, vždyť až se dozví tu strašnou zprávu, nastanou dny smutku. Stočila pohled k listu v ruce, vděčná, že na okamžik, při pohledu na své rozdováděné potomky zapomněla, co v něm stojí.

Nečekaně se jí roztráslly ruce, rty se chvěly a slzy už neudržela.

„Sleduje nás matka,“ zvedl Jan pohled k oknu a zamával. Vzápětí zpozorněl, protože matka na jeho pozdrav neodpověděla. Stála bez hnutí, a i když na tu vzdálenost její horké slzy vidět nemohl, hned poznal, že něco není v pořádku.

„Je divná,“ otočil se k dalším čtyřem sourozencům, kterým v dnešním dovádění nezabránil podzimní chlad, chytil za ruku mladšího bratra Maxmiliána a v doprovodu tří sester zamířil ke vchodu do domu. „Něco se muselo stát,“ upozornil ostatní, než vstoupili do matčina pokoje, a když se na ni zahleděl, poznal, že se nemýlil. Jejich vždy rozesmátá matka nehybně stála teď už zády u otevřeného okna a sledovala jejich příchod nepřítomným pohledem. Jan rychle okno zavřel, protože se znatelně chvěla, pak zvedl ze země list, který jí vypadl z ruky. Tušil špatné zprávy, ale nepředpokládal, že budou až tak strašné.

„Otec? Náš otec?“ V úžasu mu vylétlo obočí, chytil matku za ramena, posadil ji na pohovku, zhroutil se vedle ní a četl dál. Když dočetl, rty se mu stáhly do úzké linky a chvíli nevěděl, co udělat. Pak se v něm něco zlomilo. Zvedl pohled ke svému sedmiletému bratrovi a k sestřám, se kterými ještě před chvílí dováděl na nádvoří a všichni byli tak šťastní a uvolnění. Všiml si, že Polyxeně zůstal na vlasech nažloutlý list, když po sobě spadané listí házeli, a v této chvíli mu jejich hry připadaly nevhodné. Ten čas bezstarostného mládí, dětských her a radostí je pryč, uvědomil si krutou skutečnost, protože to on byl nejstarší syn, a i když měl ještě starší sestry, jako muž se stal hlavou rodiny. Ze dne na den, z minuty na minutu.

„Polyxeno, odveď sestry k chůvám,“ přikázal mírně. „Počkej,“ zarazil se a ztlumil hlas. „Jen ty malé. A ať se dostaví ty starší, které dokážou přijmout špatné zprávy.“

„Otec zemřel, je to tak?“ ptala se tiše Polyxena, protože rychle pochopila.

„Ať přijdou všechny naše děti,“ konečně se vzpamatovala Maríá. „Všechny se musí dozvědět, že si našeho

drahého otce k sobě povolal náš Pán, všemohoucí Bůh a že budeme společně žít bez jeho přítomnosti.“

Polyxena vyběhla z komnaty. Souhlasila s matkou, věděla, že ostatním, i těm malým dětem, všechno vysvětlí tak, aby mohli smrt milovaného otce přijmout. A nemýlila se.

„Ty víš, Jene,“ obrátila se Maríia k synovi, když osaměli, „že Bůh si k sobě vzal už několik tvých sourozenců, ale také nás požehnal mnoha zdravými potomky. Porodila jsem tvému otci jednadvacet dětí, ať dcery, nebo syny, všechny jsme milovali a na ty, které nás opustily, nikdy nezapomenu. Je to vůle Boží a snad i smrt tvého otce si náš všemohoucí Bůh přál. Vždyť mu dopřál tak bohatý život, plný lásky a vážnosti, přízně císaře i všech urozených pánů. Dopřál mu odchod ze světa na cestě do Augšpurku, kam právě po boku císaře cestoval. Nedbal na své zdraví, byl své zemi oddaným ochráncem a služebníkem, císaři oporou.“

„Vím, matko,“ pronesl Jan ochraptěle. „Ale mohl se více šetřit. Vždyť právě ta jeho pracovitost ho nakonec dostihla,“ zahleděl se do listu. „I když zvolil na důležitá jednání pohodlnější cestu lodí, byl churavý, trápila ho dna, špatně dýchal a bolelo ho na hrudi. Sám si způsobil, že ho smrt zastihla v plné práci, po boku císaře Rudolfa.“

„Nerouhej se, synu, možná to tak Bůh chtěl, snad to tak mělo být,“ utírala si Maríia slzy.

„Jenže pro císaře je to velká ztráta,“ nesouhlasil Jan. „Nejen pro císaře, také pro věřící katolíky v Čechách i na Moravě, pro jezuity, papežského nuncia.“

„Vím, Jene, můj drahý manžel byl zbožný muž, opora katolické církve a věřících. Neznám druhého tak oddaného služebníka Božího, proto jsem se za něho provdala a také jsme ve víře vychovávali všechny naše

děti. Musíme být silní a přijmout Boží vůli,“ hluboce si povzdechla čerstvá vdova a zahleděla se do dveří, kterými se hrnuly její děti, šestnáctiletá Polyxena vedla za ruku nejmladší tříletou Bibianu.

„Váš drahý otec, děti moje, odešel za svými dětmi, které nemohly zůstat s námi na zemi a odešly k Bohu, do věčného ráje,“ začala zvolna vysvětlovat. „On je teď společně s nimi na věčnosti, všichni jsou u svého Boha, který je miluje, a všichni společně budou teď jako andělé dohlížet na naše životy.“

María mluvila tak procítěně, že měl Jan obavy, aby nechtěly do věčného ráje také ostatní z jeho sourozenců. Ale nešťastné matce rozuměl. Nechtěla své děti zarmoutit, nechat je utápět v bolesti a smutku. V těžkých dobách víra opravdu pomáhá, musel si přiznat.

„Přijdu za tebou, Poly,“ šeptl sestře, když byla s ostatními dětmi na odchodu, a Polyxena pochopila, že bratr ještě potřebuje být chvíli s matkou. Na chodbě předala děti chůvám a zvolna vešla do své komnaty. Rozhlédla se. Více než jindy si uvědomila, že její pokoj se může rovnat komnatám na Hradě. Vyřezávaný nábytek vykládaný slonovinou, barevné koberce, na zdech tapisérie a oblíbené obrazy. Velká skříň plná šatů, které si sama vybrala a nechala ušít, pohodlná postel s nebesy. Polyxena se pomalu usadila na pohodlný polštářek v okenním výklenku, objala kolena a zahleděla se z okna na nádvoří jejich paláce. Máme všechno, dohnaly ji myšlenky, které ji nikdy v minulosti nenapadaly. Vybrané pochoutky, vždy všeho dostatek, drahé šperky ze zlata a drahých kamenů, tolik panství a majetku, že je ani všechny neznám. Přátelíme se pouze s dětmi těch nejvýznamnějších šlechticů, naše rodina nechybí na žádné slavnosti. O to všechno se zasloužil náš významný otec, jenže teď

tady není. Jak budeme bez něho žít? Zůstaneme v oblibě u císaře? Zůstane nám naše postavení a bohatství?

Bude matka dost silná, aby se vyrovnala se smrtí manžela, který pro české země tolik znamenal, byl uznávaným diplomatem a vyjednavacem, měl tolik významných přátel, ale také nepřátel, pro svoji pevnou katolickou víru, kterou celý život zastával a jinou církev neuznával?

Polyxena byla přesvědčená, že její otec Vratislav z Pernštejna šel vždy tou správnou cestou, pevný ve svých zásadách i ve víře, stejně jako matka Maríá Manrique de Lara y Mendoza, španělská šlechtična vychovaná ve stejné katolické víře.

Taková jsem i já, stejně pevná ve víře, nepřítelkyně Jednoty a všech, kteří se od pravé víry odchýlili. Vždyť tím způsobují pouze nepřátelství, nenávisť, když touží po vlastní cestě, bez naší katolické církve, přemýšlela Polyxena. Pomalu se zvedla z místa v okenním výklenku, přešla pár kroků k malému oltáři v rohu komnaty, poklekla, sepjala ruce a začala se vroucně modlit k ukřižovanému Kristu za duši svého otce.

„Nechceš, abych tě rušil?“ probral ji hlas bratra Jana, protože pohroužená do modlitby zvuk otevírajících se dveří přeslechl.

„Ne, Jene,“ Polyxena se těžce zvedla z kolenou, rozběhla se k bratrovi a s pláčem se mu vrhla do náruče.

„Vyvádíš více než matka,“ hladil ji starší bratr po vlasech. „To po otci tak truchlíš? Vždyť byl doma společně s námi tak málo a nikdy si s námi nehrál, nepovídal, jen přikazoval a čas trávil u dvora nebo s důležitými lidmi a přáteli.“

„Po otci truchlím jen trochu, to kvůli matce, protože ta je a bude velmi nešťastná,“ zvedla Polyxena k bratrovi obličej vlhký slzami. „Já pláču, protože mám strach!“ upřela na bratra velké tmavě hnědé oči. „Já se, bratříčku,

obávám budoucnosti. Co s námi bude, když zůstaneme bez zastání? Otec byl pro naši rodinu všechno, záruka bohatství, společenského postavení, přátelství se samotným císařem.“

„Zbytečné obavy, moje drahá,“ utěšoval Jan sestru. „Na otcovy služby českým zemím nikdo nezapomene a na jeho šlechtický původ zapomenout nelze. Jsme jeho potomci! Potomci významného šlechtického rodu a vlastníme tolik panství, že je nedokážu ani vyjmenovat. Věř mi, že nikdo se od nás neodvrátí, naopak, každý svobodný nebo ovdovělý šlechtic se bude právě v naší rodině poohlížet po vhodné nevěstě. A to mi věř, že matka se postará, aby vhodní nápadníci byli jen ti nevlivnější a nejmajetnější. Vždyť i tvé starší sestry se provdaly za nejvýše postavené muže, s vlivem za hranicemi i v českých zemích.“

„Jak je na tom matka?“ zajímala se Polyxena, uklidněná bratrovým vysvětlením. V té chvíli jí vůbec nepřišlo na mysl, že i ona je ve věku, kdy se rodina začne zajímat o vhodného manžela právě pro ni, aby měla zajištěnou tu nejlepší budoucnost, bohatství a přepych, na jaký byly všechny dcery z rodu Pernštejnů zvyklé.

„Teď chce být sama,“ uvolnil Jan sestru z náruče. „Modlí se k Bohu stejně jako ty za duši našeho drahého otce, ale už zítra chce jednat o jeho uložení do hrobky, tak jak si přál a všechno sepsal ve své závěti.“

KAPITOLA 2

*14. říjen 1583, katedrála sv. Víta,
téměř o rok později*

„**J**ene, něco mě napadlo, Bože, proč jsem na to nepřišla dříve!“ šeptala naléhavě Mariá synovi, přitom mu pevně tiskla ruku a zvedla pohled k vysoké klenbě katedrály. Nikdo z přítomných vzácných hostů nemohl pochybovat, že se ve své bolesti pokorně obrací ke svému Bohu a prosí o odpuštění všech hříchů pro svého manžela, tak jak o tom právě promlouval biskup ve své smuteční řeči, nad místem posledního odpočinku významného šlechtice.

„Promluvíme si později,“ uklidňoval matku Jan, protože se na ně upíraly pohledy nejbližších smutečních hostů a jezuitů, kteří pomáhali s organizací pohřbu Vratislava z Pernštejna, nejvyššího kancléře v českých zemích, přítele všech významných pánů, šlechticů a pravé ruky samotného císaře Rudolfa II. Byl rád, že se konečně uzavře truchlivé období života jejich rodiny a otec konečně, po roce spočine tam, kde si to jeho postavení zaslouží. V hlavním městě, na Hradčanech. Jan se nenápadně rozhlížel kolem sebe a nepřekvapilo ho, že doprovodit otce na místo posledního odpočinku přišel každý, kdo ve společnosti něco znamenal. Pohřeb byl okázalý, hrobka z červeného salcburského mramoru

obdivuhodná, zdobená pernštejnskými erby a znakem Řádu zlatého rouna.

Vdova Maríia v této pohnuté chvíli ale netruchlila. Za dlouhý rok bolest ze smrti manžela překonala a silnější než smutek byla starost o děti, o jejich zajištění do budoucnosti. Navíc se nemohla zbavit myšlenky, která ji napadla při pohledu na přítele jejího zesnulého manžela, Viléma z Rožmberka, významného císařského úředníka ve funkci nejvyššího komorníka.

Později

„Musím si s tebou hned promluvit,“ oslovila Maríia syna Jana, když už seděli v přeplněném sále Pernštejnského paláce u vybraných pochoutek, společně se smutečními hosty.

„Jsem zvědavý, matko, co tě trápí právě dnes, když jsme konečně uložili otce do kaple v katedrále a na řeči není moc času, když ti všichni urození hosté projevují svoji účast a přízeň. Věnuj se hostům, vždyť pohřby a svatby ve šlechtických rodech jsou nejlepší možností si promluvit.“
„Právě o to jde, Jene,“ zdůrazňovala Maríia, ale pohledem sledovala šlechtice, který si k nim postávajícími hloučky hledal cestu. „Je pozdě, musím jednat,“ rychle špitla a nasadila nadšený výraz, protože se k nim chystal přisednout samotný Vilém z Rožmberka, bývalý dobrý přítel jejího manžela a muž na významné pozici nejen rodem, ale i společenským postavením.

„Paní z Pernštejna,“ uklonil se před truchlící vdovou šlechtic, než se posadil. „Maríio, drahá, jsi velmi statečná,“ přešel do důvěrného hovoru. „Věř, že nejsi sama,

komu bude tvůj manžel chybět, snad celá země truchlí,“ dodal trpce.

„Viléme, drahý příteli, ráda tě vidím,“ rozplývala se María. „Vím, že mi rozumíš, vždyť i ty jsi vdovec a prožíváš stejnou bolest. I tvoje drahá manželka nás opustila, tak mladá a tak nečekaně. Oba musíme být silní, překonat bolest a smutek, jít životem dál a doufat v lepší zítřky. Máme podobný osud, musíme držet spolu, pomáhat si.“

Na Vilémovi byly vidět znatelné rozpaky, ale musel dále naslouchat.

„Naše dva rody patří k těm nejvýznamnějším v českých zemích, to přece oba víme. Spojme se ve svém smutku. Tobě Bůh zatím nedopřál žádné potomky, zatímco já jsem se stala matkou jednadvaceti dětí. Ženy v našem rodě jsou velmi plodné,“ María se zarazila, protože si všimla údivu ve šlechticově tváři, doširoka otevřených zmatených očí. Pohlédla na Jana a zarazilo ji, že i on má vytažené obočí a ničemu nerozumí. Vzápětí pochopila a málem se nevhodně rozesmála. „Bože můj, Viléme, špatně jsem se vyjádřila! Snad sis nemyslel, že bych se ti nabízela jako manželka,“ cítila, jak jí stoupá červeň do tváří. „Měla jsem na mysli něco úplně jiného. Copak nevíš, že mám dcery? Přemýšlej o tom. Vím, ty nejstarší už jsou provdané za významné šlechtiče, ale jsou tu další, ve věku na vdávání.“

Vilém z Rožmberka viditelně úlevou vydechl. „Omluv, moje paní, nevhodné chování a rozpaky, nějak jsem ti neporozuměl, a abych pravdu řekl, pomyslet na některou z tvých dcer jsem neměl odvahu. A přitom máš pravdu, nemohu váhat, jsem ve věku, kdy mi na novou nevěstu a potomky mnoho času nezbývá,“ rychle se vzpamatoval zaskočený šlechtic.

„Ale pane Viléme, vždyť ty jsi v nejlepším věku a já musím dceři zajistit budoucnost, život v přepychu, na jaký byla zvyklá, také společenské postavení a ty dobře víš, že toho všeho ty jsi nejlepší zárukou,“ lichotila Rožmberkovi Maríia, i když sama dobře věděla, kolik je mu let a že pochoval už tři manželky. Snažila se nevnímat jeho nejistou chůzi na bolavých nohou, vrásky v obličejí, prošedivělé vlasy i vousy. V této chvíli byl pro ni důležitý pouze šlechtický původ a bohatství. Dobře věděla proč. Za života manžela Vratislava netušila, jak moc jsou zadlužení, ale po jeho smrti se ozýval jeden věřitel za druhým. Dokud žil, drželi se v pozadí, ale najednou se ozývali rytíři, urození pánové, měšťané i církev a dožadovali se splacení dluhů. Maríia nic z toho netušila, byla nešťastná a nejvíce ji zaskočilo, že si musela vypůjčit i na černé sukno, jímž byl v době smutku zahalený pražský Pernštejnský palác.

Dobře věděla, že syn Jan dluží dokonce brněnskému kantorovi za rekviem, a byla donucená nabízet vlastní šperky a cennosti, aby získali alespoň nějakou hotovost. Zadlužené bylo i Plumlovské panství, a kdyby v nouzi největší nepomohl císař a španělský vyslanec, zůstala by vdova úplně na mizině. Až teď Maríia zjistila, že její manžel ve funkci nejvyššího kancléře nehleděl na výdaje a byl pověstný jako milovník přepychu a okázalosti, bohatostí svého osobního dvora. Teď na ni dopadly všechny zděděné dluhy, proto se rozhodla přemýšlet, jak tím nejjednodušším způsobem zajistit peníze a dluhy postupně splatit.

„Jsem tvojí nabídkou velmi polichocen, paní,“ probral ji ze zamyšlení Rožmberk, „a rád bych věděl, kterou z tvých dcer máš na mysli? Která by toužila být paní na Krumlově a zpříjemnit mé osamělé dny? Vždyť pokud vím, tvé starší dcery už se dobře provdaly.“

„Máš pravdu, pane Viléme,“ přikyvovala María. „Františka je zasnoubená, Johana provdaná a na ženicha pro Bibianu je ještě brzy. Ale je zde Polyxena, podle platného zemského práva dosáhla zletilosti a já hledám ženicha právě pro ni.“

„Polyxena?“ podivil se Vilém. „Vždyť já si ji pamatuji jako neposednou dívku, a jak víš, potřebuji manželku, která by mi porodila dědice.“

„Tak se podívej, tvoje vyvolená si právě povídá se svým bratrem Janem,“ upozornila María šlechtice a ten se hned zahleděl směrem, kterým letmo ukázala.

Bože můj, to je ale nádherná dívka, musel si přiznat Vilém a nechápal, že si jí už dříve nevšiml. Hleděl na štíhlou, ale dobře rostlou mladou ženu, v tmavých šatech, jak se slušelo na otcově pohřbu. Měla oduševnělou tvář, bystré oči a pomocí neklidných rukou s drobnými prsty něco vysvětlovala zamyšlenému bratrovi. Bohaté hnědé vlasy vyčesané do drdolu si hned dokázal představit rozpuštěné na bílé noční košili s odhalenými rameny. Vilém tiše povzdechl, protože si povšiml i zářivých záblesků v jejích vlasech, které ve světle desítek svící jiskřily do lehce nazrzlých tónů. Je tak mladá a křehká, tak dětská, zarazil se v duchu. A já potřebuji zralou ženu, která by mi mohla porodit potomka.

„Paní, jsem tvojí dcerou okouzlený,“ pronesl nahlas, protože si nechtěl šlechtičnu zneprátelit. „Ale teď mám spoustu povinností na svém panství a musím na nějakou dobu odcestovat za hranice. Budu o tvé nabídce přemýšlet, a až přijde čas, ohlásím se a budu se tvé dceři dvořit. Snad ji neodradí můj věk. Podmínkou je, paní, aby moje budoucí manželka se svatbou souhlasila.“ „Naše Polyxena je zbožná a poslušná dívka,“ ujistila Viléma María. „A já věřím, že spojení sňatkem by bylo ku prospěchu našich urozených rodů.“

„Těším se na naše příští setkání,“ rozloučil se Rožmberk úklonou hlavy, věnoval ještě dlouhý pohled Polyxeně a otočil se k odchodu.

„Matko, konečně je klidněji, chtěla sis promluvit,“ přisedl k Marii Jan s Polyxenou.

„Situace se snad sama vyřešila, promluvíme si později, nic nespěchá, moje plány potřebují čas a já vás s nimi oba brzy seznámím,“ vysvětlila Mariá se zamýšleným pohledem, protože se jí nelíbilo, že Rožmberk snad váhá. Lepší manželku v českých zemích nenajde, ujistila se v duchu a povzbudivě se na oba své potomky usmála.

KAPITOLA 3

Konec prosince 1585, o dva roky později

„Dobré ráno, matko,“ vešel do jídelny pražského Pernštejnského sídla Jan, přelétl pohledem všechny své sourozence a usedl na volné místo po matčině pravé ruce. „Jsem hladový,“ mávl na obsluhu u stolu, nechal si naložit plný talíř a lačně se pustil do jídla.

„Co je nového, Jene?“ zajímala se Maríia a i Polyxena zvedla k bratrovi zvědavý pohled, protože se pár dnů neviděli. Mladý pán se bavil na setkání s dalšími šlechtickými mladíky a několik nocí nespál doma.

„Říká se, že pro pana Viléma Rožmberka, pána na Krumlově, se hledá vhodná manželka,“ hned spustil Jan s plnou pusou, protože věděl, že novinka bude matku zajímat. Maríia ztuhla, další sousto načervenalé paštiky už do sebe nedostala.

„Tedy hledala se,“ pokračoval Jan lhostejně. „Prý opět toužil po urozené nevěstě ze zahraničí, ale nepovedlo se. Žádnou vhodnou pro něho jeho dohazovači nenašli, a tak se údajně začal poohlížet po nevěstě v českých zemích.“

Maríia s přimhouřenýma očima sledovala syna, sotva potlačovala vztek, nezmohla se na slovo. „A také se říká,

že se zajímá o mé sestry, vyptával se na naše majetky. To určitě zjistil, jak moc jsme zadlužení,“ Jan konečně zvedl pohled k matce. „Pokud vím, jediná vhodná nevěsta by byla Polyxena,“ usmál se nevinně na sestru.

„Zbláznil ses, bratříčku!“ Polyxena se musela ovládat, aby nevykřikla. „Já se za takového starce provdat nehodlám, copak ho neznáš? Vždyť je ve věku našeho nebohého otce a pochoval už tři manželky. A slíbili jste mi, že se mohu provdat za toho, koho si sama vyberu. Já se chci zamilovat, provdat se z lásky za muže, který mě také bude milovat, a nejen toužit po mém věnu a po potomcích, tak jak se dlouho mluví o Rožmberkovi.“

„Pokud se Rožmberk vyjádří, provdáš se za něho,“ pronesla tvrdě Maríia. „Není jiná možnost, jak zajistit tvoji i naši budoucnost.“

„Nikdy!“ vykřikla Polyxena. „To raději vstoupím do kláštera jako moje sestry Hedvika a Luisa,“ dodala trcovitě, ale Maríia se mírně usmála. Zнала svoji dceru, její sny a představy o životě s milovaným mužem, ale také dobře věděla, jak je na jedné straně prchlivá a přecitlivělá, na druhé straně pokorná a poslušná. Věděla, že pokud dojde k námluvám, přesvědčí ji, že žádného lepšího manžela nenajde a Rožmberk ji bude nosit na rukou.

„Promluvíme si o všem později, až nastane ten správný čas,“ uklidňovala dceru, jenže ta se zvedla od stolu, vyběhla z jídelny a klapot jejích střevíčků naznačoval, že utíká po schodech do patra, do své komnaty. Nikdo už ale neviděl, jak celá nešťastná usedla na své oblíbené místo, na sedátko v okenním výklenku, a hlasitě se rozplakala. „Co jen si to pro mě připravili?“ vzlykala do dlaní. Po chvíli zvedla hlavu, otřela slzy. „Vždyť to jsou jen řeči, ještě se nic neděje, žádné námluvy se zatím nekonají, ten muž si mě přece nikdy nevšímal a ani náznakem se mi nedvořil,“ uklidnila se polohlasem, ale

za matkou a sourozenci už se do jídelny nevrátila a netušila, že když Maríia s Janem osaměli, rozhodovali o její budoucnosti.

„Rozjedu se do Krumlova,“ zvažněl Jan, protože pochopil, že matka bere spojení obou šlechtických rodů sňatkem jako to nejlepší řešení pro všechny. „Potřebujeme vědět, jestli má pan Vilém o naši Polyxenu zájem.“ „Chceš dělat prostředníka?“ zajímala se Maríia, ale byla tím nápadem nadšená. „Máš pravdu a já ti důvěřuji. Jen nezapomeň, že ten sňatek je v našem zájmu. Musíš zjistit, jaký je Rožmberkův názor a jestli jsou jeho úmysly vážné.“

„Zjistím všechno, matko, na mě se můžeš spolehnout,“ přikyvoval Jan, polichocný tak důležitým posláním, jako je vyjednávání sňatku. „Nepojedu do Krumlova, ale do Třeboně!“ plácl se do čela. „Vždyť se hovořilo o tom, že pan Vilém se vrátil z ciziny právě na své treboňské panství. Věřím, že ho tam zastihnu. Na cestu se vydám hned na začátku nového roku. Zima je mírná, snad budou cesty sjízdné.“

Začátek ledna 1586

„Vítej na Třeboni, Jane z Pernštejna.“ Vilém mladého pána srdečně objal a Jan to přivítání bral jako dobré znamení. On dobře ví, proč jsem přijel, a je dobře naladěný, ujistil se v duchu.

„Taky tě rád vidím, pane Viléme, snad jsem tě svojí nenadálou návštěvou nezaskočil.“

„Vůbec ne, naopak, list oznamující tvoji návštěvu mě nakonec zastihl zde na Třeboni,“ poplácal Vilém Jana přátelsky po zádech. „Vždyť oba dobře víme, o co

jde, jsme šlechtici, představitelé svých urozených rodů a nemusíme si nic nalhávat.“

„Takže jistě víš, proč jsem přijel,“ Jan potřeboval vědět, na čem je.

„Vím, Jene. Čeká nás dlouhá noc, hodně vína a dobrého jídla. Je zapotřebí udělat si ve věcech jasno, protože já už jsem se rozhodl a začnu se ucházet o tvoji sestru Polyxenu. Nenašel bych jinou vhodnější dívku, která by splňovala mé představy o manželce, paní na Krumlově a všech mých panstvích. Posad se ke stolu, nejdříve se posilníme, než začneme hovořit o vaší situaci, co se týká dluhů a pohledávek. Oba dobře víme, že tvé sestry patří k nejvznešenějším nevěstám v Českém království, ale nejsou to nevěsty bohaté a žádný případný ženich nemůže počítat s vyplacením věna.“

Jan si zrovna ukousl z kuřecího stehna, ale vypadalo to, že bude sousto dlouho žvýkat, než ho polkne, stejně jako musí polknout upřímnou Vilémovu řeč. Snažil se nezakuckat. Pak odložil nakousnuté stehno na talíř, opláchl si prsty v misce s vodou a dlouze se nadechl. „Ano, pane Viléme, po otcově smrti jsme zjistili, že se zadlužil, ale musím ti připomenout a vyjmenovat alespoň některé naše majetky a panství. Především náš pražský Pernštejnský palác, který dobře znáš, protože jsi tam byl častým hostem,“ začal Jan sebejistě a při dalším výpočtu pernštejnského majetku si pomáhal prsty. Vilém se zhluboka napil červeného vína ze zdobeného poháru, rozvalil se na židli a s přimhouřenýma očima se rozhodl naslouchat všemu, co dobře věděl. Nechtěl nezkušeného mladého pána urazit a věděl, že se potřebuje předvést, získat sebejistotu.

„Vlastníme panství Litomyšl, Lanškroun, Lanšperk, na Moravě Prostějov, Tovačov, Přerov, Pernštejn a Plumlov. Další statky v Bystřici nad Pernštejnem,“ pokračoval

Jan ve výpočtu majetku, ale prsty už mu nestačily. „Dále Jimramov, Mitrov, Nové Město, Kojetín, Tlumačov a Kralice,“ rozhodil ruce a chvíli je držel v gestu, které doplňovalo výčet panství. „Copak to je málo? Ty dobře víš, pane Viléme, že můj drahý otec, nejvyšší kancléř, se řadil mezi největší pozemkové vlastníky a že doba, kdy byl náš rod v těchto panstvích vrchností, byla obdobím klidu a hojnosti. Rozvíjela se řemesla, stavěly se nové výstavní domy, dokonce se začalo na ulicích i zametat a uklízet. Dařilo se pivovarům, všem velkostatkům...,“ Jan se potřeboval nadechnout.

„Vím, Jene, znám vaši situaci i stav všech panství,“ skočil mu do řeči Vilém, i když věděl, že by měl mladého šlechtice nechat říct, co potřebuje, protože i on sám musí seznámit rodinu nevěsty s vlastní majetkovou situací, přestože oba své postavení i všechna vlastnictví znali.

„Nechci, aby se zdůrazňovaly pouze naše pohledávky a dluhy,“ vydechl Jan, „protože ty jsou spojené se jménem našeho otce a on si nezaslouží, aby se na něho svádělo naše zadlužení. On pouze chtěl, aby naše rodina žila v hojnosti a nepocítila sebemenší nedostatek. My jsme netušili, jak moc si musel půjčovat, aby udržel náš dvůr a naše životy v bezstarostném klidu.“

„Rozumím ti Jene,“ Vilém mírně přikývl. „A ujišťuji tě, že spojení našich rodů sňatkem je zárukou, že se o vás všechny vždy postarám a tvoje sestra Polyxena nikdy nepocítí žádný nedostatek a hlavně, žádnou výčitku. Že se nedočkám věna, s tím jsem smířený. Zato vím, že se mojí manželkou stane bohabojná poslušná dívka, vzdělaná, chytrá a urozená. To je pro mě více než truhla se zlaťáky. A jak dobře víš,“ Vilém se odmlčel a nadechl, potřeboval mladému šlechtici zdůraznit své vlastní bohatství, protože to patřilo k dobrému zvyku

vyjednávání o sňatku, a navíc si nebyl jistý, jestli nezkušený mladík opravdu ví o vlastnictví jeho rodu všechno, co by vědět měl.

„Jak dobře víš,“ zopakoval, „velikostí majetku se náš rod řadí k největším v království. Patří mi osmnáct velkostatků, osmnáct měst, třicet čtyři městeček, více než sedm set vesnic a vládnu přibližně sedmdesáti tisícům poddaných. Největším panstvím je Český Krumlov, společně s Prachaticemi, Netolicemi, také k němu patří Dívčí Kámen a Vítkův Hrádek. Podléhají nám kláštery cisterciáků ve Zlaté Koruně a Vyšším Brodě, augustiniánů v Třeboni, minoritů v Krumlově.“ Vilém se zarazil, protože v Janově výrazu zahlédl netrpělivost. „Nemohu vyjmenovávat všechna naše panství,“ usmál se. „Jistě je znáš a na naše první jednání ses dobře připravil. Snad jen, že máme majetky i na Moravě, velkostatek Helfštejn s městem Lipník, také horní města v Polsku i ve Slezsku.“

„Pane, vím, co všechno váš rod vlastní a že součástí všeho jsou zámky i hrady. Také je mi známo, že helfštejnské panství vyženil tvůj mladší bratr Petr Vok, když pojal za manželku Kateřinu z Ludanic. Ale ty spravuješ vrchnostenská sídla, poplužní dvory, mlýny, pivovary, ovčiny, rybníky a štvanice. Vím, jak mocný jsi panovník, a já i matka jsme obeznámení se vším, čemu vládneš, a věř, že naše sestra je moudrá dívka a bude ti pevně stát po boku, ve všem tě podporovat.“

Vilém se zahleděl na dno svého poháru, pak si nechal dolít. „Já si, milý Jene, přeji pouze jedno,“ upil několika dlouhými doušky.

„Tuším, pane Viléme,“ Jan se zatvářil tajemně. „Ty potřebuješ potomka, nejlépe hodně potomků, dědiců tvého majetku.“

„Věděl jsem, že si my dva budeme rozumět.“ Vilém z Rožmberka, spokojený se setkáním s mladým Janem

z Pernštejna, vysoko zvedl svůj plný pohár. „Teď ještě aby souhlasila moje vyvolená, že se za mě provdá, a při dalším setkání můžeme dohodnout termín zásnub.“

„S tím si, pane, starosti nedělej,“ ujišťoval Viléma Jan. „Sestra možná zaváhá, ale o tvém přátelství s naším otcem dobře ví a matka už se postará, aby si byla jistá, že vhodnějšího manžela v českých zemích nenajde.“

KAPITOLA 4

„Všechno je, matko, domluvené, pan Vilém je naší Polyxenou nadšený a hodlá veřejně oznámit zasnuby,“ sděloval Jan polohlasem Marií, sotva seskočil z koně na nádvoří Pernštejnského sídla na Hradčanech. Šeptal, protože k nim vyběhla i Polyxena, aby se s bratrem přivítala, a Jan nevěděl, jak by se na takovou důležitou novinu tvářila. Než odjel do Třeboně, nechtěla o sňatku ani slyšet a on ji nedokázal přesvědčovat, dokud si sám nebude jistý Rožmberkovými plány.

„Naše Polyxena udělá, co je správné pro ni i pro celou rodinu,“ odpověděla Mariá a otočila se k dceři. „Musíme si vážně promluvit,“ pohladila ji jemně po tváři. „Hned jak si Jan odpočine a shodí jezdecké šaty, dám připravit horké víno s kořením. Bude tě to zajímat,“ ujistila dceru a zamyšlená odcházel.

„Jak víš, drahá sestro, sešel jsem se s Rožmberkem,“ začal slavnostně Jan. „Musím říct, že šlechtic vypadá velmi dobře. Oblečený podle poslední módy, dbá nejen na sebe, ale také jeho treboňské sídlo a dvůr jen září okázalostí a hojností.“ Jan se na chvíli odmlčel a sledoval, jak jeho řeč na nešťastnou sestru zapůsobila. Do tváře jí ale neviděl, protože Polyxena sklonila